25

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1447/2026

Tanıtım Şeması

Ayet

"Şüphesiz, Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden, gizlice ve açıktan Allah yolunda harcayanlar, asla zarar etmeyecek bir ticaret umabilirler. Çünkü Allah, onların mükâfatlarını tam öder ve lütfundan onlara fazlasını da verir. Şüphesiz O, çok bağışlayan, şükrün karşılığını bol bol verendir."

(Fâtır suresi, 29-30. ayetler.)

Hadis

"Şüphesiz her iftar vaktinde Allah tarafından (cehennem ateşinden) azat edilenler vardır. Bu (azat etme ramazanda) her gece olur."

(İbn Mâce, Sıyâm, 2.)

Ramazan Sözlüğü

Hidayet:
"Doğru yolu bulmak, doğru yolu göstermek, rehberlik etmek" gibi anlamlara gelir. Hidayet, insanın Yüce Allah'a iman, ibadet ve güzel ahlak ile dünya ve ahiret mutluluğuna erdirecek yola girmesidir. Bir hidayet kaynağı olarak Kur'an-ı Kerim de insanlara rehberlik etmek ve onların doğru yolu bulmalarını sağlamak için indirilmiştir.

Mukabele
25. Cüz

Dua

"Ey bu eksiksiz davetin ve kılınan namazın Rabb'i! Hz. Muhammed'e (s.a.v) vesileyi (cennette bulunan en yüce makam) ve fazileti ver. Onu vadettiğin Makâm-ı Mahmûd'a (övgüye lâyık bir makama) ulaştır!"

(Buhârî, Ezân, 8.)

Mani

İşte geldi gidiyor
Mutlu günler bitiyor
On bir ayın sultanı
Bize veda ediyor.

Şehirler ve Mekânlar

Ebu Hanife Camisi (Azamiye Külliyesi)

767 yılında vefat eden İmam-ı Azam Ebu Hanife, Bağdat'a defnedilmiş ve kabri üzerine kerpiçten bir mezar yapılmıştı. Selçuklu Veziri Şerefülmülk Ebu Said el-Harizmî 1067'de mezarın üzerine bir türbe, yanına da bir medrese inşa ettirdi. Türbe, çok uzaklardan görülebilen mukarnas külahlı, Selçuklu tarzı kubbeli bir yapıya sahipti. Medrese ise Nizamiye'den dört ay önce hizmete açılarak Bağdat'ta kurulan ilk Selçuklu medresesi olmuştur.

Birçok kez tahrip olan ve tamirata uğrayan külliyeyi, 1871'de Pertevniyal Valide Sultan ve 1903-1910 yıllarında da Sultan II. Abdülhamit yeniden yaptırmıştır. Irak hükümeti tarafından 1948 ve 1959 yıllarında yapılan tamirlerde mimari ve süslemede birtakım değişikliklere gidilmiş, külliyeyi çeviren sur duvarları, taç kapılar, medrese, imaret, hamam ve batı revakları yıkılarak yerine modern tarzda yeni avlu duvarları, sembolik iki taç kapı ile ek binalar inşa edilmiştir. Selçuklu ve Osmanlı Dönemi'nde büyük bir dikkatle korunan İmam-ı Azam Külliyesi, bugün de binlerce cemaati ve ziyaretçisiyle eski ihtişamını devam ettiren manevi bir merkez durumundadır.

Esma-i Hüsna

El-Şekûr

"Kulunun az iyiliğine çok mükâfat bahşeden, iyilik için fırsat veren."
Azıcık ameline
Hesapsız sevap verir
Bu işin hesabını
Ancak eş-Şekûr bilir

Mustafa YILMAZ

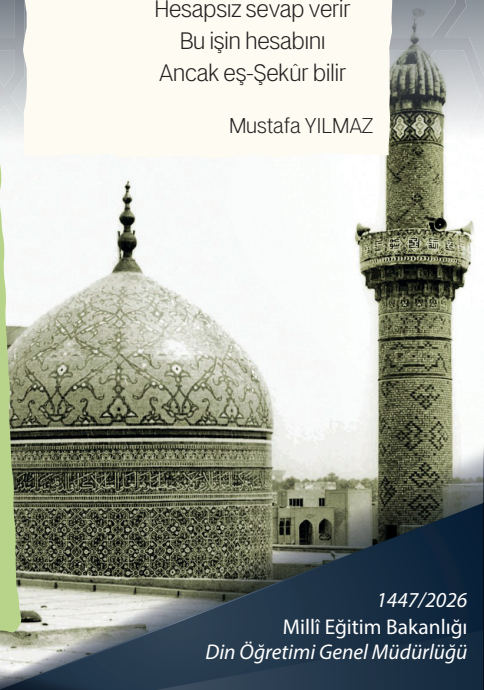

Sosyal Medya Adabı

- Başkalarına ait paylaşımları ve görselleri izinsiz bir şekilde kendi sayfamızda yayınlamamalıyız.
- Sosyal medyada yaptığımız konuşmalarda da yüz yüze konuşuyormuş gibi özenli olmalıyız.
- Yemek görsellerini, özel hayata dair görselleri paylaşmamaya özen göstermeliyiz.
- Sosyal medyada doğruluğundan emin olduğumuz haberleri paylaşmalıyız.
- Tanımadığımız kişilerle sosyal medya aracılığıyla konuşmamalıyız.
- Paylaşımlarımızda yazım ve dil bilgisi kurallarına dikkat etmeliyiz.

Sahabe Hayatları

Hz. Talha b. Ubeydullah

Hz. Talha, İslam öncesinde Mekke'nin önde gelen tüccarlarından biriydi. Ticaret amacıyla bulunduğu Suriye'deki Busra şehrinde bir rahipten Hz. Muhammed'in (s.a.v) peygamberliğini haber alınca hemen Mekke'ye döndü. Hz. Ebu Bekir aracılığıyla İslam'ı öğrenerek ilk Müslümanlardan oldu.

Hz. Peygamber Medine'ye hicret ettikten sonra Hz. Ebu Bekir'in ailesini Medine'ye götürdü. Uhud Savaşı'na ve sonraki bütün savaşlara katıldı. Uhud Savaşı'nda Allah Resulü'nü korurken birçok yerinden yaralandı ve eli sakat kaldı. Zenginliği, cömertliği ve hatipliği ile tanınan Hz. Talha, vahiy kâtipliği de yaptı.

Hz. Talha 656 yılında şehit edildi.

Bir Nasihat

Önce tedbirini al, sonra tevekkül et.

Günün Sorusu

Oruç fidyesinin miktarı ne kadardır?

Oruç fidyesinin miktarı, kişinin bir günlük (iki öğün) normal gıda ihtiyacını karşılayacak kadardır.

Bilmece

Bir acayip yatırım,
Hiç tükenmez satırım

Sadaka-i Cariye

Sure

Rahmân Suresi

Mekke Dönemi'nde inmiştir ve 78 ayettir. Adını ilk ayetinden, Yüce Allah'ın isimlerinden olan "er-Rahmân" kelimesinden alır. Surenin hemen hemen tamamında ilahi rahmetin yansımalarından söz edildiği için bu adlandırma aynı zamanda içeriğiyle uygunluk gösterir.

Rahmân suresi, Yüce Allah'ın insana verdiği değerin vurgulanmasıyla başlar ve yaratıcının ihsan ettiği nimetlere dair bazı örneklerle devam eder. Surede güneş, ay ve yıldızların hareketi, ağaçlar, bitkiler, çeşit çeşit meyveler, denizlerde hâkim olan düzen ve bunların hayat için sağladığı faydalara temas edilir. Yeryüzünde bulunan herkesin öleceği, sadece azamet ve kerem sahibi Allah'ın baki kalacağı belirtilir. Ardından kıyametin kopmasına değinilerek inkârcıların kötü akıbeti kısaca tasvir edilir ve müminlerin cennet hayatı anlatılır.

Surede "Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?" mealindeki ayet, otuz bir defa tekrar edilir. Böylece insanın kendinde ve dış dünyada görebileceği dinî, dünyevi birçok nimete karşı sorumluluğunu idrak etmesi ve kulluk bilinci içinde hareket etmesi gerektiği emredilir.

Şiir

Böyle Ol Böyle Söyle

(...)
Açıp
Okuyunca bu şiiri
Şimdi biraz
Baksın dikkatle bana gözleriniz
Öğrenelim şu duayı
Yol boyunca
Beşikten başlayıp
Mezara kadar
Önce besmele
En güzel kelime
Allah'ım
Yol boyunca
Bırakma elimi
Düşerim sonra
Allah'ım
Niçin halk ettinse beni
Kalbime söyle iyice
Engellerden arınsın yolum
Allah'ım
Nasıl pırıl pırılsa
Güzelse sevdiğin kulların
Öyle güzel kıl beni
Allah'ım
O güzeller güzeli
Hangi iyilik diledi senden
Dilerim ben de öylelerini
Allah'ım
Peygamber Efendimiz
Hangi şerlerden sığındıysa
sana
Upuzak tut benden de onları
Allah'ım
Yol boyunca
Tarih boyunca
Başıboş bırakma bizi

Cahit Zarifoğlu

Ramazan Güzellemeleri

Ramazan, feyiz mevsimidir. Hayra, iyiye göçen, teoriyi amele dönüştüren oruçlu, her bakımdan bolluğa, berekete kavuşur. Evvela ilmi artar. Oruç, düşünme, tefekkür etme hâli kazandırıyor. Açlık farkına varan için irfan sofrasıdır. Ramazan ilmimizi artırıyor, feyizleniyoruz. Nice kapılar açılıyor, görüyorsunuz.

Bilal Kemikli

(Ramazan Güzellemeleri, Sufi Kitap Yayınları, İstanbul, 2021, s. 66.)

Gök Kapısı Açıldı!

(...)

Sahuru yaptık ve yola çıktık. Önde erkekler, arkada otuz civarında kadın. Gürgenler, çamlar, kızılağaçlar, kestaneler ve fundalıklarla çevrili orman yoluna girdik. Bildiğin patika yol...

Ay ışığının aydınlığında yokuş yukarı gidiyorduk. Taşların arasından dökülen soğuk ve tatlı sulardan birine yaklaştığımızda beraber gittiğimiz yaşlı hala benimle bir arkadaşımı geriye çekerek "onlar gitsin, biz burada namazımızı kılalım" dedi. Yavaşladık ve suyun başına geldiğimizde oturduk.

Hala abdestini aldı. Biz almaya başlamıştık ki ortalık birden kıpkırmızı kesildi. Aman Allah'ım!.. Ateşin içine düşmüştük. Orman, dağlar taşlar yanıyor gibiydi. Şaşkınlık içinde halanın sesini duyduk: Kızlar! Gök kapısı açıldı, hemen duanızı yapın! Onun baktığı tarafa doğru baktık. Göğün bir noktasında narın ikiye ayrılması gibi kor halinde bir yer gördük. Şaşkın ve heyecanlı idik, kapı da kapanmaya başlamış gibiydi.

Hala içten gelen bir iniltiyle duasını tekrarlıyordu: Ya rabbi! Günahlarımı affet, cennetine ko beni!... Yanımdaki gelinin yıllardır erkek çocuğu olmuyordu, o da bir erkek evlat istedi. Ben bekârdım, helal süt emmiş ve "okunmuş"* birinin kısmetime düşmesi için sessizce yalvardım.

Bunları yapana kadar gök kapısı da kapandı. Kendimizi toparladık, abdestlerimizi aldık, namazlarımızı kıldık. Yola koyulurken hala bizi uyardı: Gök kapısını görmek bir kısmettir kızım, herkese nasip olmaz, herkese de anlatılmaz. Onun için yetişeceğimiz kadınlar bahis açmazsa siz de bir şey söylemeyin, belki de onlar görmemiştir... Gerçekten de yüz, iki yüz metre ilerimizdeki bu kalabalık herhangi bir şey görmemişti.

Halanın duası öteki dünyaya ait idi. Çocuk isteyen gelinin bir sene sonra oğlu oldu. Adını Zelkif koydular. Ben de helal süt emmiş ve okunmuş birine düştüm. Beni gelin olarak isteyen Kutuz'un evi bir ay kadar önce yanmış, kül olmuştu. Komşularının evine gelin gidecek, yeni bir ev yapmak için yırtınacaktım. Arkadaşlarımdan bazıları da bana bu durumu hatırlatmışlardı. Ben duymazlıktan geldim, çünkü gök kapısı açıkken "okunmuş" birini istemiştim ve taliplim okunmuştu. Zaten gök kapısını görüp de dua edenlerin duası aynen kabul olur.

* Mahalli dilde okunmuş; hafızlık yapmış, dini ilimler tahsil etmiş kişi için, bir de okunup üflenmiş su, tuz vb. için kullanılır...

İsmail Kara

(Aramakla Bulunmaz, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2015, s. 16-18)

Dünyada Ramazan

Bangladeş

Bangladeş'te teravih namazı camilerde hatimle kılınır. Kadir Gecesi'nin bereketinden istifade etmek isteyen Müslümanlar, ramazanın son on günü camilerde itikâfa girer. İtikâfa girenlerin aileleri sahur ve iftar yemeği hazırlar. Bu yemekler birlikte yenilerek birlik ve beraberlik duyguları pekiştirilir.